

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Harodnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-89.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 28. maja 1935.

Štev. 61.

Nabavljalnih zadrug se kriza ne tiče

Za 18 milijonov prodale blaga a kljub temu davčni privilegiji

Zveza nabavljalnih zadrug drž. nameščencev ima letos svoj občni zbor dne 1. junija v Nišu. Za občni zbor je izdelala Zveza obsežno poslovno poročilo, iz katerega navaja »Slovenec« nekatere zelo zanimive številke, ki jasno dokazujejo, kako se razmetava denar, ko se dovoljujejo dobro situiranim nabavljalnim zadrugam razni davčni in drugi privilegiji.

Število v Zvezi včlanjenih zadrug je naraslo lani od 187 na 206, število članstva pa od 103.112 na 116.895. Za več ko 11.000 novih članov imajo torej te nabavljalne zadruge, dočim morajo trgovci in obrtniki zaradi manjšega števila odjemalcev odjavljati svoje obrate. 2748 trgovskih in obrtnih obratov je prenehalo v l. 1934, zato pa je naraslo število zadrug za 19. Število davkoplačevalcev pada rapidno, število od davkov oproščenih organizacij pa stalno raste. Ali je mogoča še bolj napačna davčna politika?

Lasna sredstva zadrug so narasla od 30,6 na 35,7 milijonov Din, torej v enem letu za več ko 5 milijonov. Iz srca privošči mo zadrugam ta uspeh, saj je v teh žalostnih časih tako silno redko, da še kdo doseže lep poslovni uspeh. Zato pa tem manj razumemo, da je tisti, ki doživlja lepe poslovne uspehe, še nagrajen z davčnimi ugodnostmi, tisti pa, ki doživlja neuspehe, pa z novimi davki. Jemlje se vendar tam, kjer kaj je, ne pa tam, kjer je že itak izguba. Naj se nam ne zameri, da nikdar ne bomo razumeli davčne politike, ki jemlje onim, ki imajo izgubo, prizanaša pa onim, ki imajo poslovne uspehe.

In da so imele nabavljalne zadruge naravnost velik uspeh, dokazuje to, da so prodale samo lani za 187 milijonov Din blaga, in od tega one v Dravski banovini za 72,9 milijonov. Povprečno je vsak član kupil blaga mesečno za 402 Din. Tudi tisti, ki nima niti 1000 Din mesečne plače!

Poslovno poročilo Zveze navaja dalje, da so se njene naložbe v bankah dvignile od 34 na 8'66 milijona, zaloge od 2'04 na 2'47, nepremičnine od 31'36 na 31'98 milijona dinarjev, krediti pa celo od 68'6 na 77'0 milijona.

Glavnica je narasla za več ko 9 milijonov, od 120'05 na 129'13 milijona Din, fondi od 1'1 na 1'5 milijona, torej vseskozi samo aktivne postavke. Čisti dobiček je sicer padel (vsaj tako je izkazano) od 1'4 na 1'2 milijona Din, kar pa je za sedanje čase težke krize vendarle lep uspeh.

Torej same aktivne postavke na vsej črti — a kljub temu davčne in druge ugodnosti. Kdor ima, ta dobi še več, kdor pa izgublja, temu se vzame še to, kar mu ostaja. To narobe pravilo je menda sedaj že čisto uveljavljeno. Toda s takšnimi narobe pravili ni mogoče pomagati gospodarstvu na noge in če se bodo postavljala gospodarska načela na glavo, potem naj tudi nihče ne pričakuje, da pridemo iz krize. To si naj že enkrat zapomnijo oni, ki z neuteemeljenimi privilegiji nabavljalnih zadrug in konzumov rušijo trgovino in obrt.

Prih. številka »Trgovskega lista« izide zaradi praznika Vnebohoda šele v soboto, dne 1. junija, a tedaj v pomnoženi številki in večji nakladi!

Trgovci in razstavljalci na velesejmu, izkoristite to priliko in inserirajte v velesejski številki »Trgovskega lista«.

Gospodarsko sodelovanje Savske in Dravske banovine

Ban dr. Puc in gen. tajnik Zbornice Ivan Mohorič o potrebi tega sodelovanja

»Jugoslovanski Lloyd« je priredil koristno in potrebno anketo o potrebi sodelovanja gospodarskih ljudi iz Dravske in Savske banovine. Zlasti v zadnjem času, ko nekateri politični prenapeteži skušajo sploh onemogočiti takšno sodelovanje, je od zagrebškega gospodarskega dnevnika sprožena anketa nujno potrebna. Svojo anketo odvarja »Jugoslovanski Lloyd« z izjavami bana dr. Dinka Puc in gen. tajnika Zbornice za TOI Ivana Mohoriča. V naslednjem objavljamo glavne misli iz obeh izjav.

Ban dr. Dinko Puc:

Uvodoma svoje izjave poudarja ban dr. Puc, da bo vedno podpiral čim ožje gospodarsko sodelovanje obeh banovin, ki je pri sodelovanju ljubljanskega in zagrebškega velesejma že doseglo konkretne rezultate. Sodelovanje je potrebno na kulturnem, turističnem in gospodarskem polju. Naš turistični promet gravitira proti morju in zato se mora zgraditi avtomobilska cesta iz Ljubljane na Sušak. Ta cesta bi bila dolga samo 114 kilometrov in bi veljala od 140 do 150 milijonov Din. Finansiranje te ceste je izvršljivo. Po eno petino stroškov bi plačala Savska in Dravska banovina, tri petine pa država. Dokler se ta cesta ne zgradi, se tudi ne more razviti turistični promet v obeh banovinah.

Sodelovanje pa se mora pokazati tudi na industrijskem polju. Treba zlasti izvesti sodelovanje lesnih industrij, ker danes zaradi pomanjkanja skupne organizacije vsi trpimo zaradi prenikljivih cen lesa. Pa tudi slovenska obutvena, kožna in živilska industrija je navezana na odjem v Savski banovini, vrhu tega bi mogla Slovenija svoje sadje in povrtnino v znatni meri plasirati v Hrvatskem Primorju. Dolžnost odločilnih činiteljev v Savski in Dravski banovini je, da omogočijo gospodarsko sodelovanje obeh banovin.

Treba je izdelati načrt za takšno sodelovanje, ker je treba nehati z dosedanjim miselnostjo, ki je videla vedno in povsod le

Inž. Milan Lenarčič:

Naš izvoz mehkega lesa v Italijo l. 1934

Članek, ki sem ga pod gornjim naslovom napisal, je dal v onem delu, ki opisuje preteklost, g. Maksu Mautnerju povod za besen napad.

Čeprav pretekli dogodki zadnjih let nimajo za javnost več žive aktualne važnosti, ima tudi ta napad, kakor vsaka stvar, svojo dobro stran, ker po zaslugi g. Mautnerja vsaj javnost zve, kje in kakšni odpori so bili in so še proti organizacijskim stremljenjem naše najvažnejše gospodarske panoge in s kakšnimi argumenti se ubijajo organizacijski naporu srednjeevropskih lesno izvoznih dežel.

Presegalo bi smisel in obseg časopisnega članka, da se na vsa iznašanja g. Mautnerja odgovori po zaslugi, ker ni niti potreba, da sledim na polje osebnega omalovaževanja, saj so narekovana od osebnih taktike g. tajnika, ki v svojem delokrogu le redkokdaj obravnava vprašanje mehkega lesa.

Potrebno pa menda bo, da se zaustavim pri nekaterih stvarnih izvajanjih njegovega članka.

Leta 1932 je sklicalo Društvo narodov v Ženevo konferenco, kako odpomoci slabemu stanju lesnega gospodarstva. Rezultat konference je bil, da se je sklenila dogovorna ureditev tržišč kot cilj prihodnjega dela. Tudi g. Mautner je bil na tej konferenci prisoten.

Če je bila situacija že l. 1932 tako slaba, da je smatralo Društvo narodov intervencijo in pomoč za potrebno, potem je razumljivo, da moram to leto 1932 vzeti za

konkurentne in nasprotnike. Naš skupni interes je, da dvignemo gospodarsko stanje v obeh banovinah, pogoj za doseg tega cilja pa je — samo sodelovanje.

Gen. tajnik Ivan Mohorič:

Iniciativa za gospodarsko sodelovanje obeh banovin mora priti iz Zagreba, ker to odgovarja tudi gospodarskemu položaju, ki ga zavzema Zagreb v državi. Iz Zagreba se naj začne akcija za sodelovanje in v Dravski banovini bo gotovo dosegla dober odmev.

Pri tem pa je tudi treba upoštevati poseben položaj slovenske industrije, ki leži na periferiji in ki zato zaradi predragega prevoza ne more dostikrat konkurirati niti v lastni državi s tujo konkurenco, ki se more posluževati cenenejšega morskega in rečnega prometa.

Važno za naše posebne gospodarske razmere je tudi, da se ne bi vsa gospodarska vprašanja presojala le s stališča kmetijske prebivalstva. Čeprav je tudi Slovenija pretežno agrarna, vendar ne morejo za njo veljati merila, ki so primerna za Donavsko ali Vardarsko banovino. To se je zlasti pokazalo pri vprašanju zaščite kmeta. Ker je združništvo v Sloveniji zelo razvito, tudi niso kmeta dolgoviti tako pritiskali ko drugod. Pomisliti je treba, da pride v Sloveniji na 64.000 kmetov dolžnikov 132.000 kmetovskih vlagateljev.

Vsi pogoji za gospodarsko sodelovanje obeh banovin so dani. Treba samo, da povsod prodre zavest o potrebi tega sodelovanja. Danes se razvija vse delo ali vzporedno ali ločeno. S skupnim delom pa bi se povečalo zaledje. Mreža skupnih interesov je velika. Mnoga industrijska podjetja v Sloveniji imajo svoje sedeže v Savski banovini. Denarstvo je v obeh banovinah razvilo svoje poslovanje. Povsod se vidi povezanost skupnih interesov in to povezanost je treba okrepiti in delati na to, da pridemo do pozitivnih rezultatov.

naše izhodišče in premotriti, koliko se je vsaj glede mehkega lesa od tedaj stvar še na slabše preobrnila za naše narodno gospodarstvo.

Številke so katastrofalne, tako da gosp. Mautner čuti potrebo zmanjšati njih pomen z izrazi, kakor: fraze, hipoteze, fantazije itd. Meni in gotovo tudi javnosti bi bolj imponiral številni dokaz, da ta diferenca ni istinita in dokaz, da je propast našega šumarstva in lesne produkcije le fraza in fantazija.

Že leto dni in dalj pred uvedbo italijanske carine na les so nas tako italijanski kakor avstrijski odločilni faktorji svarili in opozarjali na nujnost dogovorne ureditve italijanskega tržišča, ker je drugače uvedba visoke italijanske carine neizbežna. Tega vsega g. Mautner ne želi vzeti na znanje in celo tako daleč gre, da trdi, da je poudarjanje občne potrebe našega gospodarstva, da je namreč treba ceno lesa dvigniti — dalo povod! — da so Italijani uvedli visoko carino. Menda bi morali — po g. Mautnerju — naši gospodarji uživati tiho srečo, če pod ceno prodajajo les — potem pa ne bi Italijani prišli na to, da njih domača lesna produkcija ne more dalje zaradi naših nizkih cen.

Tu se naši trgovskopolitični pogledi križajo, kakor se tudi križajo v oceni posameznih dogodkov ter njih medsebojne zveze in pomena. Tako n. pr. glede sporazuma, ki je bil začetkom decembra 1933 sklenjen na konferenci na Dunaju glede meh-

kega rezanega lesa med zastopniki Avstrije, Jugoslavije in Rumunije. G. Mautner zanika obstoj te protokolične istine! Ali naj na tak način obravnavamo pred javnostjo naše probleme? Da se na ta dogodek sklicujem, ima svoj vzrok v tem, da je bila to zadnja prilika, da se ognemo večini onih nevednosti, ki so nas potem zadele. Pri tej konferenci so — dasi že neoficialno — sodelovali tudi italijanski delegati, ki so po konferenci izjavili, da so po takojšnji naši ratifikaciji Dunajskega dogovora pripravljeni odzvati se našemu vabilu na razgovor in sodelovanje. Toda čas je pretekel brez naše ratifikacije, opozoritve niso koristile; avstrijske urgence so bile brezuspešne; razmere so se zaostriale in — da se reši, kar se še rešiti da — je prišlo do konference v Trstu, ki pa je bila za poln uspeh že prekasna, kajti Italijani so nas na naše povabilo na razgovor za soglasno izvedbo tržaškega sporazuma odklonili z motivacijo, da ne vedo »se e quando«, če in kdaj bo prilika za take razgovore. In do teh razgovorov res do danes ni prišlo.

Ostalo oeno konference v Trstu sem podal že v prejšnjem članku, kar pa gosp. Mautner očitno ni želel vzeti na znanje, kakor tudi ne želi upoštevati, da bi se pri uporabi pametne taktike pri skoraj istem izvozu in isti zaposlitvi dobili iz tujine neprimerno večji zneski za naš les, ki pa jih zaradi medsebojne obupne borbe sedaj ne dobimo in da zato sedaj o kaki svetovni pariteti glede mehkega lesa ne more biti niti govora.

Iz članka g. Mautnerja izsevajo krčeviti napori, da se z uporabo vseh sredstev prepreči organizacija našega lesnega gospodarstva, ki se iz občne potrebe in po iniciativi interesentov mehkega lesa ustvarja na bazi samouprave kot instrument za obrambo legitimnih interesov jugoslov. gospodarstva. Prav odveč je zato demagoški očitek g. Mautnerja, da stremim po meču, ki naj kroji izvoz in izvoznice. Če nam je bila v pravkar preteklih letih dana možnost iz lastne uvidevnosti, discipline in samopomoči našega lesnega gospodarstva ustvariti boljše prilike, je danes situacija povsem druga — ko nas je tudi Italija že kontingentirala. Danes je organizacija imperativ, o katerem ni več debate, vprašanje pa je, kako bo radi odpora g. Mautnerja in njegovih prijateljev izpadla.

Pri presoji vsega vprašanja bo treba še posebej upoštevati prezir, ki govori iz članka g. Mautnerja glede interesov gozdnega posestnika, ki nosi na splošno vse breme krize. Lesno gospodarstvo obsega celotni problem lesa od odgoja do končnega vnovčenja in se ne more izločiti iz celotnega okvira ne ena grupa, n. pr. trgovstvo. Res je, da posameznega lesnega trgovca ne briga, kako živi producent ali pa gozdni posestnik, kajti čim slabše ta živi, tem lažje se bodo njegovi produkti poceni kupili in veselo dalje konkuriralo.

Za trajnost lesno-trgovskega in industrijskega poslovanja pa ni vse eno, če je blago izšlo iz obupnih prodaj našega gozdnega posestnika, ki ponekod seka dvojno množino, da si ohrani svoj grunt, ali če je blago izšlo iz konkurzne mase jugoslovanskega šumarstva.

Tudi bo treba presojati temeljitost, s katero številčno obravnava g. Mautner tako važni problem, da bo javnost znala oceniti težino njegovih argumentov. G. Mautner v mojem članku ne opazi med drugim:

da se nanašajo moje številke izvoza v Italijo le na mehki les — ne pa na mehki in trdi les ali celotni izvoz lesa, kakor on trdi;

da je računani zmanjšani izkupiček z izhodiščem doseženih tržnih cen leta 1932 — ne pa da je računani kot izguba, iznos carin;

da ne znaša italijanska carina v letu 1934 za naš mehki les 110 milijonov lir, temveč toliko dinarjev;

da se navedena cena 153 lir nanaša na

tono, ne pa na m³, kar ga privede seveda do napačnih zaključkov.

Mislim, da smemo od kritika, ki želi s cinizmom in ostroščjo kritizirati v javnosti izšle članke ter zastopati jugoslovanske lesne interese, z vso upravičenostjo in odločnostjo zahtevati, da čita članek v originalu in da razlikuje mehki les od trdega, carino od tržne cene lesa, kubični meter od tone in dinarje od lir.

Nova preferenčna lesna pogodba med Francijo in Avstrijo

Kakor je »Trgovski list« že prejšnji teden poročal, se je 15. maja med Avstrijo in Francijo sklenila nova pogodba za uvoz avstrijskega lesa. Pogodbo sta v nedeljo podpisala francoski predsednik republike Lebrun in min. predsednik Flandin ter ima naslednje besedilo:

Z željo, da se doseže gospodarska ozdravitev Avstrije, kateri je Evropska študijska komisija v Ženevi priznala izjemni položaj, in ker je spoznala, da francosko-avstrijski pariški sporazum o prednostnem postopku za avstrijski les z dne 29. decembra 1932 ne ustreza več popolnoma sedanjim gospodarskim stikom obeh držav, se izjavlja francoska vlada pripravljena, da izboljša v sporazumu določene pogoje. V ta namen sta obe vladi sprejeli naslednje določbe:

Člen 1. — Avstriji priznani kontingent za navadni les se letno zniža od 152 tisoč na 100 tisoč ton. Ako bi se pa stanje francoskega trga znatno zboljšalo, bo francoska vlada lahko povečala to količino. V primeru, da bi se kontingentiranje lesnega uvoza v Francijo ukinito in nadomestilo s povzvišanjem carine, bodo za Avstrijo tudi nadalje veljala naslednja pristojbina znižanja v okviru tako določenega kontingenta.

Člen 2. — Višina pristojbin, ki jih morajo plačevati uvozniki lesa, se za avstrij-

ske lesne kategorije iz št. 128. in sl. francoske carinske tarife izpreminja takole:

Navadni les, obeljen ali žagan, železniški pragovi iz mehkega ali trdega lesa, z debelino 80 mm ali več, 3 franke; pod 80 mm 3 franke; drugi 80 mm in več 3 fr.; od 35 izključno do 80 mm izključno 2 fr.; od 2 mm izključno do 35 mm vključno, izvzemši furnir in plošče, 1 frank. (Dosedaj je bila dodatna taksa 8 fr. — Op.)

Člen 3. — Dogovorjeno je, da se s tem dodatnim sporazumom uvedeni preferenčni režim glede izprememb dovolilnih pristojbin zaradi sedanjega stanja na francoskem lesnem trgu nikakor in iz nikakega razloga ne sme razširiti na druge države. Avstrijska vlada se zaradi tega zavezuje, da bo v primeru, ko bi katera druga država zahtevala uvedbo režima iz tega dodatnega sporazuma, storila soglasno s francosko vlado vse, da se doseže opustitev takšne zahteve. Ta režim se bo razen tega uporabljati samo za les, ki se pridobi na avstrijskih tleh, ob izključitvi vsakega tujega lesa.

Člen 4. — Ta dodatni sporazum, ki je sestavni del sporazuma z dne 29. decembra 1932 in ki se ravna v ysem po njem, se čimprej začasno uveljavi in pozneje ratificira v skladu z zakonodajo obeh držav.

Poostrena bančna kriza

Med 620 denarnimi zavodi je prosilo za zaščito 229

Udruženje bank v Beogradu je imelo v nedeljo XIV. letni občni zbor, na katerem so bila podana poročila o splošnem stanju denarnih zavodov v Jugoslaviji. Občnega zbora, ki mu je predsedoval predsednik dr. Vlada T. Marković, se je udeležil tudi predsednik beogradske Trgovinske zbornice Milutin Stanojević. V imenu upravnega odbora je poročal tajnik Lujo Mor o stanju bančnega gospodarstva, ki mu po njegovem mnenju razen dolge krize škoduje tudi negotovost o tem, kako dolgo bo kriza še trajala.

Kriza je prizadela vse sloje in dokazala, da vse energije in volja delavnih ljudi ne zadoščajo za rešitev iz sedanjih težav. Z državne strani pa se je ukrenilo glede tega zelo malo, a kar se je ukrenilo, je bilo samo delno, brez programa in brez zveze z urejevanjem vseh skupnih gospodarskih problemov. Zato je bil tudi učinek minimalen, tem bolj ker so nekateri napačni ukrepi krizo celo poslabšali. Res je padlo z raznih strani mnogo izjav in obljub, ki se pa niso izpolnile, ker so nastajale z drugimi vidiki.

Bančno krizo pa bi morali reševati istovestno z dobro preudarnim načrtnim delom za ožvilenje gospodarstva. Uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov za to ne zadošča. To delo bi moralo biti glede bančništva dvojno: uvedba moderne zakonodajne osnove za vse denarništvo s pomočjo zakonov o bankah, menjalnicah, samoupravnih hranilnicah, zasebnih zastavnih in hipotekarnih zavodih, centralnih denarnih zavodih itd. Druga polovica tega delovanja pa naj bi poskrbela, da se poživijo delo naših denarnih zavodov v korist narodnega gospodarstva. Za obe smeri pa se ni kljub vztrajnim pozivom doslej še nič ukrenilo, in tako smo zašli v obupni položaj, da gledamo razpadanje našega denarništva. Zato pa treba bančno krizo pričeti zdraviti hitro in odločno.

Plačevanje terjatev je bilo v preteklem letu relativno slabo, zaščita ga je pa še zastavila. Novih vlog ni bilo, pač pa je denar odtekal. Še težje pa je bilo poslovanje, ker splošno ni bilo ne kupelj ne zanesljivih oseb, ki bi uživale kredit. Denar sam ne more ustvarjati rentabilnih poslov, posli morajo sprožiti iskanje denarja. Teh pa ni bilo. Kreditiranje se je omejilo na primere z obema pogojema, ki pa niti primeroma ni dosegalo dela, ki bi ga ti zavodi mogli opraviti glede na svoje terjatve pri Narodni banki, na žiro račune, zapise in gotovino. Pri tem ni bil izkoriščen niti presežek, ki ga zaščita in rezerve za vloge ne obsegajo. Deloma so zato denarni zavodi plasirali svoj denar v državne papirje, v devizne kupelje — kolikor so

jih predpisi še dopuščali — in neznatno za lombardna posojila.

Gros neizkoriščenega kapitala je bil tezavirani in je ležal pri Narodni banki. Koncem decembra 1933 so terjali denarni zavodi od Narodne banke skupaj 815,8 milijona dinarjev, in sicer žiro račun 474,4 in zapisi 341,4 milijona. Eno leto pozneje, to je dne 31. dec. l. 1934 se je ta vsota dvignila že na 832,1 milij. (531,9+300,2). Gotovo pa je morala biti tudi gotovina v blagajnah večja ko običajno. Denar je torej v lanskem letu zadoščal za vse posle, le da je bilo teh poslov skrajno malo. Ako bi se pričelo ožvilenje delavnosti, je treba že prej pravočasno misliti na večjo količino denarja in ukreniti vse tako glede podlage za večji obtok kakor glede rezerv dosežene stabilizacije dinarja. Gospodarstvo ne sme pogrešati denarja, pa tudi inflacije ni treba.

Do konca lanskega leta je prosilo zaščito 195 denarnih zavodov, od teh 175 odlog plačevanja, 20 pa sanacijo in izvenstečajno likvidacijo, kar je pri številu 620 ogromen del našega denarnega podjetništva. Če samo to razmerje dokazuje, v kakšni težki situaciji so ti zavodi, še večji pa bi bil ta delež, ako upoštevamo zavode, ki sami na tihem likvidirajo.

Vloge na knjižice in tekoče račune so znašale pri zasebnih denarnih zavodih 1. januarja 1934 še 8.494 milijone dinarjev, 1. januarja 1935 pa le še 8.195 milijonov ali za 209 milijonov manj. Ni pa všteto izplačilo obresti. Državni zavodi pa so v tem času pridobili novih vlog: Drž. hipotekarna banka za 161, Poštna hranilnica za 154 milijonov dinarjev, skupaj torej 315 milijonov dinarjev, kar pomeni, da so se vloge iz zasebnih preselile v državne banke. Te delajo konkurenco zasebnim denarnim zavodom s pomočjo države, državne garancije. Brez te bi se dvignile njih vloge očitno le za presežek 106 milijonov. Stanje vseh vlog na knjižice in tekoče račune pri vseh bankah in hranilnicah (razen onih pri kreditnih zadrugah, žiro Narodne banke in tekočega računa Poštne hranilnice) je bilo 1. januarja 1934 le 9.839, isti dan 1935 pa 9945 milijonov dinarjev. Vloge so se torej dvignile za 106 milijonov.

Po poročilu nadzornega odbora je bila upravnemu odboru udruženja odobrena razrešnica, nakar se je vnela živahna diskusija o skrajno obupnem stanju denarništva, o davčni preobremenitvi in postavljanju komisarjev pri malih zavodih, o neizterljivih razsojenih terjativah, ko toženci namenoma nočejo plačati.

V novi upravni odbor so bili izvoljeni: Boža Milosavljević in Dimitrije Bogojević iz Beograda, Dušan Manojlović iz Niša,

Djordje Matejić, Jezdimir Djokić, Jovan Zivanović, Moša A. Melamed, Pavle Hadži-Pavlović, Peter Mladenović iz Beograda in Peter T. Milanović iz Gornjega Milanovca, v nadzorni odbor pa Sava Dubljević iz Beograda.

Okrasite izložbena okna za evharistični kongres

Koncem junija bo v Ljubljani evharistični kongres, ki bo gotovo ena največjih prireditelj, kar jih je videla Ljubljana. Je to vsedržavni kongres vseh jugoslovanskih katolikov in zato bodo prišli v teh dneh v Ljubljano gostje iz vseh delov naše prostrane Jugoslavije. A tudi iz drugih držav je napovedanih mnogo odličnih gostov in zlasti naši izseljenci pošljejo na kongres večje skupine.

Ljubljana in vse njeno prebivalstvo bo sprejelo vse goste gostoljubno in z vso prišrčnostjo. Pa tudi sicer jim bo Ljubljana izkazala vso pozornost. Vse prebivalstvo slovenske prestolnice se bo potrudilo, da ostane sloves Ljubljane kot enega naših najbolj gostoljubnih mest nezmanjšan.

Ni treba še posebej apelirati na ljubljansko trgovstvo, da tudi ono pripomore, da se bodo gostje čim bolj počutili v naši beli Ljubljani, saj so naši trgovci na glasu, da pri vseh narodnih akcijah sodelujejo požrtvovalno in z vsmo.

Zato bodo ljubljanski trgovci v kongresnih dneh in tudi že par dni prej vsaj eno svojih lepo urejenih izložbenih oken posvetili evharističnemu kongresu. Nekateri se bodo pri tem poslužili tudi umetniško izdelanih propagandnih letakov, ki jih je založil pripravljalni odbor za evharistični kongres v dveh velikostih. Seveda bodo evharističnemu kongresu posvečene izložbe tudi v popolnem skladu z verskim značajem te velike prireditve in zato bo karakterizacija izložbenih oken, da so čim bolj pietetna, enostavna in okusna. Tako prirejena izložbena okna bodo tudi zelo učinkovito priporočila za trgovce in že zato smo prepričani, da se bo vse ljubljansko trgovstvo potrudilo, da s svojimi izložbami razveseli vse udeležence evharističnega kongresa. Posebno ulice, po katerih bo šel sprevod, naj bi se odlikovale s svojimi lepimi izložbami.

Urediti pa bo treba tudi vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin v kongresnih dnevih, da bodo mogli tuji udeleženci kupiti, kar potrebujejo. Ker je upravni odbor Združenja ljubljanskih trgovcev že posvetil temu vprašanju potrebno pažnjo, smo prepričani, da bo to vprašanje tudi zadovoljivo rešeno za vse.

Tudi evharistični kongres bo dokazal, da stori ljubljansko trgovstvo vedno svojo dolžnost do naroda in do celote.

»Sava«, občna zavarovalna delniška družba v Zagrebu

je imela dne 21. maja letos svoj redni trinajsti letni občni zbor za minulo poslovno leto. Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da so se tudi v preteklem letu posli povoljno razvijali.

Kljub temu, da je splošna gospodarska depresija vplivala tudi na premijske dohodke, izkazuje družba še vedno Din 1.397.273,50 čistega dobička.

Lastne tehniške rezerve »Save« znašajo Din 8.991.932,93, skupna jamstvena glavnica družbe pa Din 29.426.980,27.

Od svoje ustanovitve pa do danes je izplačala zavarovalna družba visoko vsoto Din 238.565.480,89 na elementarnih škodah.

Za nova člana družbene uprave sta izbrana gg. dr. Stanko Šverljuga, minister n. r., in Frančišek Zita, generalni ravnatelj Moldavije.

Vsi podjetniki morajo plačevati 1% davščino za bednostni sklad

Banska uprava Dravske banovine je poslala vsem davčnim upravam okrožnic, v kateri opozarja, da morajo vsi službojalcem nameščencev in delavcev, zavezanih socialnemu zavarovanju, plačevati 1% od vseh kosmatih zaslužkov in mezd, odnosno pokojnin, neglede na višino uslužbenškega davka. 1% izredno davščino v bednostni sklad morajo sedaj plačevati tudi oni uslužbenci, ki so bili prej te davščine oproščeni.

Likvidacije

»Stan in dom« občekorisna stavbna in kreditna zadruga z o. z. v Ljubljani se je razdružila in poziva upnike, da v zakoni tem roku priglasijo svoje terjatve.

Politične vesti

Titulescu je kot predsednik Male antante izjavil, da te države ne bi mogle podpisati nobene vojaške pogodbe z Italijo, če bi bila ta zapletena v vojno z Abesinijo. V zvezi s sklenitvijo podonavskega pakta bi se namreč morale države Male antante zavezati na takšno pogodbo.

Ker tudi še ni rešeno vprašanje Habsburžanov popolnoma jasno v smislu zahtev držav Male antante in ker so ostala nerešena še nekatera druga vprašanja, so pogajanja za sklenitev podonavskega pakta odložena.

Svet Društva narodov je dosegel v soboto dva velika uspeha: sporazum v jugoslovansko-madžarskem konfliktu in sporazum v italijansko-abesinskem konfliktu. Sporazum v prvem vprašanju je bil dosežen na ta način:

Najprej je angleški delegat Eden podal svoje poročilo, v katerem je še enkrat izrekel sožalje jugoslov. narodu ob njegovi veliki izgubi. Nato je konstatiral, da še nadalje velja dne 10. decembra 1934 sprejeta resolucija Društva narodov. Z zadovoljenjem konstatira dobro voljo jugoslovanske vlade in upa, da se more zanesti tudi na dobro voljo madžarske vlade.

Nato je izjavil madžarski delegat Velies, da bo madžarska vlada v skladu z resolucijo Društva narodov z dne 10. decembra poostila nadzorstvo nad jugoslovanskimi emigranti in da ne bo dopustila nobene teroristične akcije proti Jugoslaviji, kar je na podlagi rezultatov preiskave o marsejskem zločinu tudi že storila. Madžarska vlada se zaveda svoje mednarodne odgovornosti in bo zato preprečila vsako teroristično pripravo proti Jugoslaviji.

Jugoslovanski delegat Fotić se je nato zahvalil angleškemu delegatu za njegove sožalne besede in naglasil, da je jugoslovanska vlada dovolj dokazala svojo dobro voljo ter da je upravičeno zahtevala zadovoljenje. Preiskava, ki jo je izvedla madžarska vlada, je bila sicer nezadostna, vendar pa ima jugoslovanska vlada še vedno možnost, da zahteva naknadne odredbe in pojasnila. Z zadovoljstvom jemlje na znanje izjavo madžarske vlade, da bo onemogočila dogodka, kakršni so izzvali resolucijo Društva narodov.

Po izjavah francoskega, italijanskega, češkoslovaškega in poljskega delegata je nato sprejel Svet Društva narodov sporočilo angleškega delegata Edena, da je konflikt, ki ga je povzročil podli marsejski zločin, definitivno likvidiran in odstavljen z dnevnega reda.

Na nočni seji, ki je trajala do 2. ure ponoči, je dosegel Svet Društva narodov tudi kompromis v italijansko-abesinskem konfliktu. Po tem sporazumu se določa, da Italija in Abesinija pristane na to, da se vsi spori rešijo z razsodiščem. Do 25. avgusta mora razsodišče izdati svoj sklep. Če ne bi prišlo do sklepa, bo ponovno o stvari razpravljal Svet Društva narodov. V italijansko-abesinski konflikt se Društvo narodov zaenkrat ne bo vmešavalo in Italija je s tem zadovoljna. Ni pa še čisto gotovo, če je z doseženim sporazumom v resnici odpravljena vsaka vojna nevarnost.

Mussolini je imel ob zaključku debate o proračunu zunanjega ministrstva velik govor o zunanje-politični situaciji. Med drugim je dejal, da je bil s februarjskim sporazumom med Francijo in Italijo ustvarjen temelj za politično preureditev v Evropi. V razorožitev Mussolini ne veruje. V odgovoru na Hitlerjev govor je dejal, da ne more njegovih 13 točk niti sprejeti niti v celoti odbiti. Odnosaje med Italijo in Nemčijo kompromitira le avstrijsko vprašanje.

Nemški veleposlanik v Rimu je obiskal Mussolinija in mu predložil v Hitlerjevem imenu nove predloge o ureditvi avstrijskega vprašanja. Po teh predlogih naj bi se Avstrija za primer, da si pribore narodni socialisti v njej vlado, demilitarizirala. Vest pa še ni potrjena.

Francoski listi poročajo, da se je v zvezi z abesinsko debato v Ženevi poboljšalo razmerje med Italijo in Nemčijo. Mussolini da se je začel zopet vračati na svojo staro misel o bloku štirih velesil, ki naj bi vodil vso politiko v Evropi.

Pri nedeljskih deželnozborskih volitvah na Češkoslovaškem so češke stranke v glavnem ohranile svoje pri parlamentarnih volitvah priborjene pozicije, dočim je Henlein zopet napredoval na škodo nemških meščanskih strank.

Sovjetska in litavska vlada sta protestirali proti govoru Hitlerja, ki da je na nezasišan način napadel obe državi.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 22. t. m. navaja te izpremembe (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je povečala za 16,5 na 1.366,8, in sicer: zlato v blagajni za 10,3 na 1.230,7, zlato v tujini je ostalo za 81,8 neizpremenjeno, valute so padle za 0,18 na 0,25, devize pa so se povečale za 6,4 na 54,0.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 7,9 na 180,1.

Vsota kovanega denarja se je povečala za 28,9 na 295,0.

Posojila so se povečala za 2,7 na 1.780,1, in sicer: eskontna narasla za 2,6 na 1.521, lombardna pa za 0,07 na 258,5.

Razna aktiva so se zmanjšala za 3,0 na 366,7.

Otok bankovcev se je zmanjšal za 37,4 na 4.382,3, zato pa se je dvignila vsota obvez na pokaz, za 58,4 na 1.292,4. Obveze z rokom so se dvignile za 2,7 na 285, razna pasiva pa za 27,7 na 301,6.

Skupno kritje se je dvignilo od 30,69% na 30,95%, samo zlato pa od 27,73 na 27,86%.

*

Priv. agrarna banka v Beogradu je znižala obrestno mero za vloge občinskih kmetijskih skladov od 4 na 3,5%.

Zemaljska banka za Bosno in Hercegovino je dosegla lani 1,57 (predlani 1,64) milijona Din čistega dobička. Povečala se je njena gotovina, dočim so skoraj vse druge postavke nazadovale.

Po zadnjem izkazu Francoske banke se je njena zlata podloga znižala za 521 milijonov frankov na 79.762 milijonov frankov. Kljub temu velikemu padcu je zlata podloga še vedno večja kakor je bila lani v istem času.

Zlata podloga Belgijske banke pa je nasprotno narasla, in sicer za 425 na 15.504 milijonov frankov.

Zlata podloga Holandske banke se je po izkazu z dne 20. t. m. povečala za 7 in pol milijona na 652,8 milijona holandskih guldinarjev.

Holandsko-nemški sporazum o transferu zunanjih plačil je bil ratificiran.

Avstrija izda dvošlinge s sliko bivšega župana dr. Luegerja. Vsem bo izdanih le 200.000 kosov.

Mednarodni borzni indeksi

V preteklem tednu so tečaji na skoraj vseh borzah napredovali, le na italijanskih so po daljšem in trajnem napredovanju nekoliko nazadovale. Tudi na carški borzi so tečaji nekoliko nazadovale. Gibanje tečajev v maju je razvidno iz teh števil:

Koncem 1929 = 100%	4. 5.	11. 5.	18. 5.
		1935	
London	76,8	75,8	76,3
Pariz	51,7	52,4	54,7
Berlin	34,6	34,9	35,7
Dunaj	41,0	41,2	41,3
Praga	60,2	60,8	60,9
Curich	38,8	38,9	38,5
Amsterdam	34,8	34,3	35,3
Bruselj	31,1	32,7	34,4
Stockholm	15,6	15,8	16,1
Milan	105,7	111,7	106,5
Newyork	60,7	62,4	63,9

Mednarodni borzni indeks se je na podlagi teh števil dvignil od 51,0 na 51,2%.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snaki obleke, klobuke itd. Skrobeli in svetlolila srajce, vratnike in manšete. Pere, sušil, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 2. Telefon št. 22-72.

Za sklic svetovne gospodarske konference

se zavzemajo Združene države, kakor poročajo iz Washingtona. Konferenca naj bi razpravljala o načelih sporazuma glede stabilizacije razmerja med glavnimi svetovnimi valutami in glede znižanja carinskih tarif ter naj bi se je udeležile najvažnejše države. Posebnost ameriškega predloga pa je ta, naj se sestane majhno število strokovnjakov, ker se je londonska konferenca ponesrečila samo zaradi prevelikega števila udeležencev.

V soboto otvoritev Ljubljanskega velesejma

Posebnosti letošnjega velesejma

Poleg posebno bogate razstave pohištva, tekstilnih izdelkov, preprog, galanterije, raznih praktičnih novosti, usnja in usnje-nih izdelkov, poljedelskih strojev in avtomobilov bo letošnji velesejem bogato zaseden tudi z vsemi proizvodi domače industrije.

V okviru letošnjega pomladnega velesejma bo razstava Zveze gospodinj pod naslovom »Žena in obrt«. Pokazala nam bo, kako se je žena v borbi za lastno eksistenco spričo velikih zahtev realnega življenja XX. stoletja praktično uveljavila v raznih poklicih. Razgrnila bo pa tudi pred nami stremljenje današnje žene, s čim manjšo porabo časa in energije doseči čim večjo popolnost, zunanjo in notranjo dovršenost svojega dela. Tehnični višek te razstave pa bo modna revija, ki ima predvsem namen odločno poudariti, da imamo, kar se obleke tiče, sami doma vsega dovolj in da lahko glede izdelave in krojev tekmujejo brez skrbi s tujino. Živi modeli se bodo predstavljali občinstvu, oblečeni po modi, bodisi kar se tiče klobukov, obleke, obutve itd. Domače žensstvo se bo lahko na ta način najbolj nazorno prepričalo o visoki vrednosti domačega blaga in domače izdelave. Ta del razstave bo odprt popoldne in tudi zvečer ob svitu reflektorjev in žarnic. Med odmorji bo skrbel za zabavo bogat program, ki bo obsegal glasbene, plesne in pevske točke. Z lutkovim odrom in otroškimi komadi pa bo preskrbljeno za deco in odrasle.

Druge posebne razstave so: poučna razstava o domači volni in njeni uporabi, kjer se bo predvajalo tudi tkanje volnenih izdelkov. Velika gasilska razstava. Razstava onih vrst in plemen malih živali, ki so posebne važnosti za naše ljudi, da jim bo reja res prinašala uspeh in dobiček.

Obiskovalci imajo na železnicah 50% popust. Ko kupijo vozno karto, naj zahtevajo tudi rumeno železniško izkaznico za 5 Din. Na velesejmu dobe potrdilo o obisku, nakar jim vozna karta z železniško izkaznico velja za brezplačni povratek.

Popolnoma zaseden

je letošnji ljubljanski velesejem, ki bo od 1. do 11. junija. Čeravno meri celo sejmišče okrog 40.000 m², ter je od tega nad 10.000 m² pokritega razstavnega prostora, so vsa mesta do zadnjega kotička zasedena in še vedno prihajajo dan za dnem nove

prijave, ki jih pa uprava velesejma zbog pomanjkanja prostora žal ne more več upoštevati. Na letošnjem pomladanskem ljubljanskem velesejmu bomo imeli toliko zanimivih novosti, da se bo obisk vsakomur izplačal.

Trgovci!

Pred naročilom blaga si oglejte XV. mednarodni velesejem v Ljubljani, ki traja od 1. do 11. junija t. l. Tu se Vam nudi popoln pregled industrijskih in obrtniških proizvodov po najnižjih cenah. V času velesejma lahko vsakokrat potujete v Ljubljano s polovično voznino. Treba le vsakokrat kupiti na postajni blagajni železniško izkaznico za 5 Din, ki jo blagajna žigosa in vpiše vanjo številko vozne karte. Na velesejmu dobite potrdilo o obisku, nakar velja vozna karta za brezplačen povratek.

Našim kadilecem. Monopolska uprava bo izdala za XV. ljubljanski velesejem od 1. do 11. junija posebno vrsto »Vardar« in »Drina« cigaret. Te razstavne cigarete se bodo prodajale v škatlicah po 20 komadov po ceni, ki velja za navadne »Vardar« ali »Drina« cigarete ob času velesejma, in sicer edinele v trafikah in sejmišču.

Ne bo težka izbira!

Omiljenje davčnih in taksnih dajatev za motorna vozila po zaslugi finančnega ministra g. dr. Stojadinovića je znatno poživilo kupčijo z avtomobili in motornimi kolesi. Ne sme se pozabiti, da je bila ta trgovina že v katastrofalnem zastoj, šoferji in mehaniki avtopopravilnic pa brezposelni. Zastareli nazori pri nas, da je avtomobil luksuz, so že za nami, čeprav še ne tako temeljito kakor so v inozemstvu že 10 let.

Ljubljanski velesejem, ki se odpre 1. junija, je dobro založen z avtomobili. Kupec ne bo imel težke izbire, saj bo našel veliko število tovornih in osebnih avtomobilov ter motornih koles svetovnih znamk vseh možnih oblik in velikosti. Že do danes so prijavljeni modeli: Chevrolet, Pontiac, Buick, La Salle, Cadillac, Bedford, G. M. C., Vauxhall, Olsmobile, M. A. N.-Diesel, Opel, Blitz, Daimler, Mercedes-Benz, B. M. W., Chrysler, Plymouth, Renault, Morris, Saurer, Puch, Horch, Wanderer, D. K. W., Mathis, Amilcar, Saeks, Steyer itd.

Priporočamo vsem interesentom, da si ogledajo avtomobilski salon na letošnjem velesejmu.

Kako je s svetovno krizo?

II.

Najstrašnejši činitelj krize pa je vedno naraščajoče oboroževanje. Po podatkih Društva narodov so znašali proračuni 62 držav samo za vojne svrhe v letu 1925 192 milijard dinarjev, v letu 1927 209, a v letu 1929 220 milijard. V letu 1934 so baje znašali stroški nad 620 milijard, upoštevajoč, da so padli dolar, jena in angleški funt. Stroški za oboroževanje so neizmerna obremenitev vsega prebivalstva.

Nočemo pa obravnavati političnega ali etičnega vprašanja, temveč samo gospodarsko vprašanje. Lahko je reči, da so z naročili za vojne namene zaposlene industrije in delavstvo. Resnica je to; toda vse, kar se izdeluje, je po večini v gospodarskem oziru neproduktivno. Državne meje iz cementa in gore municije so mrtvo breme. Z njimi se ne moreš ne obleči, ne preživljati, niso ne streha nad glavo pa tudi ne spomeniki, ki imajo vsaj etično vrednost. Kakor že rečeno, so vse te porabljene milijarde neizmerna že predhodna obremenitev sedanje generacije. Te tri točke, kakor gospodarska zapora držav z nebotičnimi carinskimi mejami, izpremenjene plačilne bilance zaradi vojnih dolgov in ogromni izdatki za oboroževanje se smatrajo splošno za pglavitne vzroke svetovne krize.

Nadprodukcija, premajhen konzum, osemurni delavnik, šesturni delavnik, dvig cene srebra, socialna zakonodaja, nedostatek te zakonodaje, slaba razdelitev zlata, deflacijska politika kot zdravilo, inflacija kot rešitev itd. — o vseh teh točkah pa je mnenje političarjev, praktikov in znanstvenikov še prav zelo različno.

Sodimo, da bi z odstranitvijo glavnega, temeljnega zla izginili tudi vsi ostali posttrajski bolezenski znaki ali pa se rešili najrazličnejši problemi. Žal poskušajo dandanes še mnogi, da bi odstranili posttrajnska obolenja. Morda začuti bolnik začasno ali krajevno olajšanje bolečine, toda ozdraveti ne more. Temeljno zlo more

odstraniti samo tista država, ki ima svoja naravna bogastva ali kolonije. Razen USA naj bi imel to moč britanski imperij, ki obsega več ko polovico vse svetovne trgovine. Angleži so že spoznali, da je med glavnimi ovirami za ozdravljenje carinska meja, in so zato podrli vse carinske meje v svojem imperiju. To spoznanje naj bi prodrlo med vse prebivalstvo Evrope. Koncem leta 1934. še ni bilo prav nič upanja, da bi se to spoznanje uveljavljalo.

Glede leta 1934. je treba še povedati, da poizkušajo nekatere države svoj položaj, ki je nastal zbog avtarkije, olajšati z bilateralnimi (dvostranskimi) pogodbami. Nastalo je geslo: »Če kupiš ti od mene, bom kupil tudi jaz od tebe.« Od splošnega, prostega svetovnega trga smo se povrnili k zamenjavi blaga. Posledice so žalostne, četudi se nam zdi, da niso. Oglejmo si primer:

Poljska porabi mnogo suhih sliv; dobila jih je iz USA vsako leto več tisoč ton. Poljska izvaž, odnosno ima na zalogi za izvoz kmetijske produkte, železo, les, premog in tekstilije. Amerika pa vseh teh predmetov prav malo ali pa sploh nič ne potrebuje, saj jih ima sama dovolj. In so dejali: »Kompenzacija nile!« Zaradi tega je znašla Poljska n. pr. Jugoslavijo, ki potrebuje od nje, recimo železa. Posledice so takoj tu: Poljska je primorana, da kupi od nas suhe slive, ker jih v Ameriki ne dobi, gre glas po vsej Bosni. In cena je slivam poskočila! Poljska je primorana, da kupi naše male slive (80/85, 95/100lice) morda celo dražje, kakor bi dobila iz Oregona veliko sorto, to so 40/50lice. Nemčija trguje s Turčijo v kliringu v obojestransko zadovoljstvo: Turčija kupuje od Nemčije stroje, lokomotive, kemikalije itd., le-ta pa potrebuje od Turčije domače pridelke, največ pa rozin. Navidezno je stanje zadovoljivo. Turki pa prav dobro vedo, da nemški uvozniki od glavnega turškega konkurenta, t. j. od Kalifornije zbog nepovoljne plačilne bilance med USA in Nemčijo

Pomnite

1.-11. junij

XV. VELESEJEM
V LJUBLJANI

Pregled domače produkcije

Posebne razstave: Gasilska razstava
Modna revija - gospodinjstvo
Salon avtomobilov
Pohištvo
Male živali

POLOVIČNA VOZINA na železnici, parobrodih in avijonih.
Razstavišče obsega 40.000 m².

ne morejo, odnosno ne smejo kupovati. Posledica tega je, da so turške rozine relativno zelo drage, kalifornijske pa zelo poceni. Na eni strani Turčija v Nemčiji dobro prodaja, ne more si pa ohraniti svojega tržišča na področju Anglije, Holandske, Francije, Poljske itd., kjer je na razpolago kalifornijsko blago, ki je kar preko noči temeljito izpodrinilo vse turške sultanine (rozine) itd.

S tema primeroma smo hoteli samo osvetliti škodljivo stran bilateralnih dogovorov. V sedanji dobi jim ni moči izbegniti, toda to je druga zadeva. Če se jih že moramo posluževati, se moramo pa zavdati tudi njih slabe strani. Prej prosta svetovna trgovina mora dandanes prenašati nepričakovano, nepreračunljivo poseganje države v njen delokrog. Nič več ni tako važno, če je produkcija rozin v Kaliforniji večja ali manjša, kako se razvija sad sliv ali aprikoz; pač pa je za kalifornijski trg mnogo bolj važno, da kupi Turčija v Nemčiji 50, a ne samo 20 lokomotiv, da kupi Jugoslavija v Nemčiji mnogo kemikalij in Perzija v Franciji mnogo in še mnogo več barvil. Tak je dandanes svetovni gospodarski položaj.

Ta naziranja, ki so zelo tehtna in vsega uvaževanja vredna, sem bral v letnem poročilu N. V. Gebroeders Catz trgovskega združenja v Rotterdamu za leto 1934.

—mič.

Dobave-licitacije

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 5. junija ponudbe o dobavi bakrenih cevi. (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 6. junija ponudbe o dobavi 3 komplet-nih kondenzatorjev, 5.000 kg »Lafarge« cementa, 30.000 strojnih opek, 400 m konopnenih cevi, razne konjske opreme, 300 rudarskih lopat, 5.000 kg masti za jamske vozičke in 4000 kg strojnega olja; do 13. junija pa o dobavi 38 slik Nj. Vel. kralja Petra II., raznega tesarskega materiala, 1 elektro-aparata za odstranjevanje kotlovnega kamna, raznega merilnega orodja, 8 električnih zvoncev, 2.000 kg dinamita-olja ter 10 slamaric.

Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema do 7. junija ponudbe o dobavi 215 tisoč kg negašenega apna.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 7. junija ponudbe o dobavi 25.000 kg kristalne sode, 400 kg kvasa; do 17. junija o dobavi 950 jeklenih žičnih ščetk ter razne pločevine; do 18. junija pa o dobavi 5000 kg krp za čiščenje, 1.100 kg glicerina, 4.000 kg konsistentne masti, 13 kg olja za fino mehaniko, 200 kg rume-nega vazelina, 400 kg petriks-paste, 10 kg masti za ohranitev dežnih plaščev in 50 kg čebelnega voska. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 1. junija bo pri ekonomskem odseku Direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani licitacija za dobavo pisarniških potrebščin. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dne 7. junija bo pri Komandi mornarice v Zemunu pismena licitacija za dobavo 600 dežnih oblek, dne 8. junija za dobavo 6.500 kg usnja, dne 11. junija pa za dobavo 19.300 vrvic za kape. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 6. junija ponudbe o dobavi raznega prometnega materiala.

Dne 2. julija bo pri Komandi mornarice v Zemunu pismena licitacija za dobavo raznega gradbenega materiala, kovin, orodja, železnice, peči, bary, čopičev itd.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način ambalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Ce zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesantom.

Les in lesni izdelki:

501 — Genova: ponuja se zastopnik za jelov in bukov les;

502 — Haag: zaboji za pakiranje pomaranč iz Palestine;

503 — Linz: orehova debela.

Deželni pridelki in zdravilna zelišča:

504 — Marseille: ponuja se zastopnik za vložene kumarice;

505 — Dunaj: kamilice;

506 — Ostrmež (CSR): seme od cvetlic in povrtine;

507 — Aussig (CSR): seme od gorčice;

508 — Gibraltar: vse vrste živil;

509 — Alexandria: zelenjadne konzerve;

510 — Pariz: vse vrste živil.

Sadje in vino:

- 511 — Memel: razna vina;
- 512 — Düsseldorf: alkohol iz višenj, vin-ski destilat in vino za izdelavo vermuta;
- 513 — Bratislava: orehi;
- 514 — Nymburk (CSR): vino;
- 515 — Aussig (CSR): sadne konzerve;
- 516 — Liegnitz (Nemčija): sveže sadje sploh, posebno grozdje, jabolka in hruške.

Živalski proizvodi:

- 517 — Bukarešta: ponuja se zastopnik za sirove kože;
- 518 — Dunaj: sirova volna;
- 519 — Limasol (Ciper): topljeno maslo, kačkavalj in vse druge vrste sira;
- 520 — Praga: ponuja se zastopnik za čreva.

Rudarstvo:

- 521 — Pariz: interesent za izkoriščanje dobrih rudniških ležišč; zlasti zlatih;
- 522 — Tokio: krom za Japonsko.

Industrijski izdelki:

- 523 — Bukarešta: ponuja se zastopnik za predelano usnje in za ekstrakt iz tanina;
- 524 — Pardubice: ponuja se zastopnik za tehnične in elektrotehnične proizvode za Češkoslovaško, Avstrijo, Poljsko in Rumunijo;
- 525 — Dublin: volnene tkanine, bombažaste, lanene in mešane za obleke;
- 526 — Limasol (Ciper): cement, gradbeno železo, vse vrste papirja za pisanje in pakiranje.

Razno:

- 527 — Olomouc (CSR): volneni, laneni in bombažni odpadki.

Trgovine bodo na praznik Kristusovega Vnebohoda dne 30. t. m. ves dan zaprte. — Uprava Združenja trgovcev v Ljubljani.

Doma in po svetu

Ministrski svet je odobril naknadno za javna dela še 157 milijonov dinarjev.

Nova skupščina bo štela skupno 370 poslancev, od katerih pripade listi predsednika vlade Jevtića 303, listi g. dr. Mačka pa 67.

V novi skupščini pripada 137 poslancev gospodarskim poklicem, in sicer je 71 poslancev kmetov, 43 trgovcev in obrtnikov, 8 industrialcev, 5 podjetnikov, 3 bančniki, 3 lekarnarji in 3 gostilničarji. Napram ostalim 233 poslancem so torej zastopniki gospodarskih poklicev v znatni manjšini. Največ je v skupščini odvetnikov, in sicer 82.

Jugoslovanski novinarji so imeli v nedeljo svojo glavno skupščino v Ljubljani, ki je pokazala, da vlada kljub vsem razlikam v političnih in drugih nazorih med jugoslovanskimi novinarji lepa harmonija in skladno sodelovanje. Jugoslovanski novinarji so bili v Ljubljani pristrčno sprejeti in so bili s svojim bivanjem v slovenski prestolnici nad vse zadovoljni.

Konferenca zastopnikov hotelirjev, denarnih zavodov in turističnih organizacij je bila v soboto v Beogradu. V glavnem je razpravljala konferenca o znižanju obrestne mere za hotele. Ker pa zastopniki denarnih zavodov niso bili pooblašeni, da sklepajo o tem predlogu, bo sklicana prihodnji teden nova konferenca.

Mednarodna železniška konferenca za ureditev potniškega, prtljažnega in ekspresnega prometa se je začela v Crikvenici. Konferenca so se udeležili delegati Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije, Madjarske in Jugoslavije.

Do novih manifestacij francosko-jugoslovanskega prijateljstva je prišlo v Beogradu ob priliki obiska delegacije francoske mornarice. Delegacija je pod vodstvom admiral Mougeta obiskala tudi Oplenac, kjer se je poklonila spominu blagopokojnega kralja.

Mestna občina v Varaždinu je znižala takse na osebne avtomobile od 500 na 250, na tovarne od 300 na 150 Din, dočim so avtotaksi sploh oproščeni takse.

Davek na avtomobile v Zagrebu se v smislu sklepa mestnega finančnega odbora zniža na polovico, odplačeval se bo pa v četrtletnih obrokih, dočim se davek na avtotaksije popolnoma odpravi.

Na konferenci dominionov in britanske vlade je bilo sklenjeno, da se ustanovi poseben odbor, ki bo skrbel za skupno obrambo Velike Britanije in njenih dominionov.

Avstrijski zvezni svet se sestane prihodnji teden. Na eni prvih sej bo odgovoril državni kancler dr. Šušnik na Hitlerjev govor.

V vseh italijanskih korporativnih organizacijah je organiziranih 6,2 milijona članov, od katerih odpade 1,5 milijona na delodajalce, 4,69 milijona pa na delojemalce.

Dneva francosko-ruskega zblizanja se bosta po vsej Franciji dne 9. in 10. junija slovesno proslavila.

Poljski parlament bo sklican na dan 1. junija, da sprejme volilni zakon. Če bo parlament to storil, potem bo sejm julija razpuščen, nove volitve pa bodo razpisane za sredi julija.

Rooseveltov veto proti Patmanovemu zakonu, da se izda za invalide za 2,3 milijarde dolarjev bankovcev, je ostal v veljavi, ker se senat ni z zadostno večino izjavil proti vetu.

Grške liberalne in republikanske stranke se ne udeležijo volitev, ker grška vlada nemoteno dopušča agitacijo monarhistov.

Francija je predložila ženevskemu odboru trinajstih načrtov o sankcijah, ki naj se podvzamejo proti kršiteljem mednarodnih pogodb. Predvsem se mora tem državam

onemogočiti, da bi prejemale sirovine in vojni material od drugih držav. Nadalje bi se jim morali odpovedati vsi krediti za nabavo orožja. S posebnim protokolom bi se zavezale vse države, da bi se ravnale po teh določilih.

Najstarejši poljski list »Gazeta Warszawska«, ki je izhajala že od l. 1774, je morala prenehati, ker ni objavila niti najmanjšega spominskega članka za pokojnim maršalom Pilsudskim. Vsi njeni uredniki so bili izbrisani iz novinarskih organizacij, časopisne agenture niso hotele za list več nabirati inseratov, naročniki pa so trumoma vračali list, ki je s tem izgubil vse pogoje za obstoj.

500 letnico obstoja švedskega parlamenta so proslavili v Stockholmu z velikimi slovesnostmi.

V pristanišču na Sušaku je nastal ogromen požar, ki je doslej napravil ogromno škodo. Le z največjim naporom se je posrečilo gasilcem, da se ni ogenj razširil na druga lesna skladišča na Delti.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 29. maja: 12.00: Ksilofon in saksofon na ploščah — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, spored, borza — 18.00: Vokalni jazz-ansambli na ploščah — 18.20: Pogovor s poslušalci — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00: Radijski orkester — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani. V I. odmoru: 75letnica očeta slovanofilstva (prof. Preobraženski), v II. odmoru: Čas, poročila, vreme, spored.

Četrtek, dne 30. maja: 7.30: Vtisi s potovanja na planino Vlašič (ing. Šabec) — 8.00: Usliši me, Gospod. Psalme poje oktet učencev iz Orglarske šole, vmes orgle solo prof. Matija Tome — 9.00: Versko predavanje (p. Valerian Učak) — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve — 10.00: Za dom, za Jugoslavijo (zvočna slika) — 10.30: Prenos iz Gornje Radgone: Pogreb posmrtnih ostan- kov radgonskih žrtev, vmes nagrobnice in vojaške pesmi: Akademski kvintet in radijski orkester — 12.30: Čas, obvestila — 12.45: Žena in obrt — 15.00: Koncert po željah (plošče) — 15.45: Varujmo krasoto svoje domovine (Vl. Kapus) — 16.00: Jaka pa jaga, kaj mu pomaga! (Veseli in pester popoldan) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos Bellinijeve opere »Norma« iz Firence. Vmes okrog 21.30: Čas, poročila, spored.

Petek, dne 31. maja: 11.00: Šolska ura! Najvažnejši dogodki po svetu od 1. aprila naprej (prof. Franjo Grafenauer) — 12.00: Ljubzen in pomlad (plošče) — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, spored, borza — 18.00: Andante religiozne (plošče) — 18.30: Prenos šmarnic iz franc. cerkve — 19.00: Čas, poročila, vreme, obvestila, program — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Ljubi maj, krasni maj! Nekaj pesmic, nekaj recitacij in nekaj glasbe. Sodelujejo: Fantje na vasi (petje), ga. Debeljakova (recitacije), g. Vombergar (narodne legende), Radijski orkester in plošče — 21.30: Čas, poročila, spored — 22.00: Jutri je pa rožnik (Radijski orkester).

Sobota, dne 1. junija: 10.00: Reportaža o otvoritvi ljublj. velesejma — 12.00: Hop, hop, plašče kar v galop! (pestra revija brez odmorov in brez besed) — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Hop, hop, hop, plošče kar v galop! (Pestra revija brez odmorov in brez besed) — 14.00: Vreme, spored, borza — 18.00: Prenos z velesejma (koncert godbe 40. pp. Trigl.) — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Rezervirano za prenos — 21.30: Čas, poročila, vreme, spored — 22.00: Iz naših in tujih logov, radijski orkester.

KLIZEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
iz vsakega
najsolidnejše

KLIZARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVACI

**Veletrgovina kolonijalne
in špecerijske robe**

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pra-
žene kave, mletih
dišav in rudninske
vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

'KUVERTA'
D. Z. O. Z.

LJUBLJANA
Tyršova cesta št. 67

TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, ta-
bele, naročilnice, plakate,
lepake, cenike, vizitke itd.
Vse tiskovine dobavlja
hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice
št. 13.108. Telefon 25-52

Lastna knjigovoznica